

Nr 4.

Av herr **Trana**, *angående skrivelse till Konungen med begäran om förslag till ändrade lagbestämmelser i fråga om utlännings rätt att besitta fastighet i Sverige.*

Den 23 september 1910 tillhandlade sig P. N. Gr. fastigheten nr 42 i 13 roten i Göteborg för en köpeskilling av 120,000 kronor. Då Gr. underlät att å sitt fång söka lagfart, förelade, på yrkande av allmänna åklagaren, rådstuvurätten därstädes Gr. att vid vite av 100 kronor den 6 februari 1913 visa, att han sökt lagfart å fastigheten. Vid målets handläggning sistsagda dag uppgav Gr., att han vore utländsk undersåte, och anhöll därför om fyra månaders anstånd för att söka nådigt tillstånd att besitta fastigheten; och förelades honom på grund härav att vid förut stadgat vite den 12 juni 1913 visa, att han sökt lagfart å sitt fång. Vid upprop av målet sistsagda dag iakttog Gr. ej inställelse, i följd varav honom ålades utgiva försutna vitet 100 kronor och att vid förhöjt vite den 14 augusti samma år visa, att han sökt lagfart å fånget. Sistsagda dag avhördes Gr. ej heller vid upprop, men hade till åklagaren ingivit en skrift, däri han uppgav, att han i kungl. Göta hovrätt sökt ändring i rådstuvurättens beslut den 12 juni 1913; och som denna uppgift av åklagaren vitsordades, blev på dennes begäran målet förklarad beroende på anmälan om fullföljd. I utslag den 12 december 1913 i anledning av Gr:s besvär yttrade kungl. hovrätten, att enär Gr. ostridigt vore utländsk undersåte och icke erhållit tillstånd att här i riket besitta fast egendom, samt Gr. under sådana förhållanden icke bort föreläggas att å sitt ifrågavarande fång söka lagfart, bleve

överklagade beslutet av kungl. hovrätten undanröjt; och vann detta kungl. hovrättens utslag laga kraft.

Enligt kungl. kungörelsen den 6 april 1810 är varje svensk man berättigad att förvärva och besitta fast egendom i riket *emot uppfyllande av därmed förknippade eller framdeles åtagande skyldigheter*, varemot enligt kungl. kungörelsen den 3 oktober 1829 utländsk undersåte, som icke erhållit svensk medborgarrätt, icke är berättigad att i riket förvärva och besitta fast egendom, utan att han därtill fått Kungl. Maj:ts tillstånd, »*i följd varav uppbud och fasta därå för sådan utländsk man icke må beviljas*».

Av vad jag nu påpekat synes mig framgå, att tvärt emot lagstiftarens mening utländsk man i själva verket har det lika bra ställt som svensk man och i vissa avseenden bättre än denne i fråga om besittandet av fast egendom. Utlänning torde nämligen kunna, ej allenast så länge det honom behagar, besitta fast egendom utan Kungl. Maj:ts tillstånd — då ju någon effektiv påföljd för underlåtenhet att söka sådant icke finnes i lag stadgad — utan även uraktlåta att med sitt fång lagfara och alltså icke vara förpliktad vare sig att utgiva stämpelavgift för köpebrevet eller, såsom t. ex. i Göteborg, att betala gårdaköpsavgift till staden, utgörande en procent å köpeskillingen. Har han det blott väl ordnat med in-teckningar i fastigheten, synes han endast hava fördel av att ej behöva lagfara sitt fång.

Att en rättelse av detta missförhållande är nödvändig, synes vara uppenbart. Huru emellertid sådan skall kunna åstadkommas, torde böra göras till föremål för särskild utredning. Förslagsvis kan ju framhållas, att viss tid möjligen torde böra bestämmas, inom vilken utlänning bör vara skyldig att söka nådigt tillstånd att besitta åtminstone genom skifte, köp, gåva eller testamente förväryad fastighet, att den, som sådant försummar, bör kunna genom vite eller annan verksam påföljd tillhållas att fullgöra sitt åliggande, och att, därest nådigt tillstånd till besittandet ej lämnas, skyldighet torde böra stadgas för utlänning att inom viss tid åter avhända sig egendomen antingen genom frivillig försäljning eller, om detta ej kan ske, genom offentlig av myndighet föranstaltad auktion.

På grund härav tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och

för riksdagen framlägga förslag till sådana lagbestämmelser i fråga om utlännings rätt att besitta fast egendom i riket, att det av mig nu påpekade missförhållandet må bliva undanröjt.

Stockholm den 16 januari 1915.

Erik Trana.

I motionen instämma:

Ivan Svensson. Th. af Ekenstam. M. Lyckholm. Otto Mannheimer.
